

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології

Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної роботи

Мирослав СОЛОВЕЙ

«23» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегічний менеджмент у туризмі

галузь знань
спеціальність
рівень вищої освіти
освітня програма
статус дисципліни

24 Сфера обслуговування
242 Туризм і рекреація
другий (магістерський)
Туризмознавство
вибіркова

Форма здобуття освіти	денна/заочна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробник: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму Київського національного лінгвістичного університету Кучай О.В.

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології і туризму

«08» червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології

«23» червня 2023 року, протокол № 9

Голова вченої ради факультету

Ганна КУЧЕРЯВА

1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент у туризмі» є формування теоретико-методологічних та практичних основ розробки стратегій менеджменту у туристичній сфері, здійснення управлінської, організаційної, регулюючої, інноваційної діяльності.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

Денна форма здобуття освіти:

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 10 год.

семінарські заняття – 10 год.

самостійна робота – 70 год.

Заочна форма здобуття освіти:

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 4 год.

семінарські заняття – 2 год.

самостійна робота – 84 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Передумовами до вивчення (вибору) дисципліни „Стратегічний менеджмент у туризмі” є отримання здобувачами знань, практичних вмінь та навичок з таких дисциплін як «Менеджмент туризму», «Управління туристичними дестинаціями», «Маркетинг у туризмі», «Економіка туризму» та ін., що викладаються здобувачам спеціальності «Туризм» рівня вищої освіти «бакалавр».

Здобувачі вищої освіти повинні:

3.1. Знати суть стратегічного менеджменту, принципи розробки стратегій та їхні типи та особливості застосування системного підходу, системного аналізу, SWOT-аналізу в стратегічному менеджменті у сфері туризму.

3.2. Вміти визначати тип стратегії та доцільність її застосування, визначати стратегічні цілі організації та здійснювати ефективне стратегічне планування;

3.3. Володіти елементарними навичками роботи з літературними джерелами, пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації.

4. Анотація навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент у туризмі»:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент у туризмі» є формування теоретико-методологічних та практичних основ розробки стратегій менеджменту у туристичній сфері, здійснення управлінської, організаційної, регулюючої, інноваційної діяльності.

Предметом вивчення вузівського курсу «Стратегічний менеджмент у туризмі» є оволодіння теоретичними знаннями з питань стратегічного управління, інструментарієм, методикою розроблення стратегій розвитку підприємства та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління в діяльності туристичних підприємств.

Завданням дисципліни є формування світогляду майбутнього фахівця щодо набуття знань про основні види стратегій з метою реалізації послуг у галузі туризму, дослідження чинників, що впливають на якість менеджменту та опанування практичних навичок щодо прийняття стратегічних рішень в процесі управління діяльністю та розвитком туристичного підприємства.

Курс «Стратегічний менеджмент у туризмі» для здобувачів спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля : ***Теоретико-методологічні основи та стратегії стратегічного менеджменту у туризмі.*** У ньому висвітлюються основні теоретичні аспекти стратегічного менеджменту, особливості та етапи його розвитку, а також стратегічний потенціал туристичного підприємства та планування, управління, контроль та оцінка реалізації стратегії підприємства

5. Завданням вивчення дисципліни «Стратегічний менеджмент у туризмі» формування світогляду майбутнього фахівця щодо набуття знань про основні види стратегій з метою реалізації послуг у галузі туризму, дослідження чинників, що впливають на якість менеджменту та опанування практичних навичок щодо прийняття стратегічних рішень в процесі управління діяльністю та розвитком туристичного підприємства, а також формування таких загальних та фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК 2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. *Здатність оперувати туристичною інформацією, професійною термінологією та обґрунтовувати власну точку зору.*

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1.	Знати суть стратегічного менеджменту та його місце в системі підготовки працівників туристичної галузі	Лекції, семінари; пояснюваль но-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання практичного письмового завдання.
1.2.	Знати принципи розробки стратегій та їхні типи	Лекції, семінари; пояснюваль но-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання практичного письмового завдання
1.3	Знати особливості застосування системного підходу, системного аналізу, SWOT-аналізу в стратегічному менеджменті у сфері туризму	Лекції, семінари; пояснюваль но-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання практичного письмового завдання, письмова модульна контрольна робота
2.1.	Уміти визначати тип стратегії та доцільність її застосування	Семінари. Діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
2.2.	Уміти визначати стратегічні цілі організації споживачів	Семінари. Діалогово-комунікаційний,	Усне поточне опитування під час

	туристських послуг та існуючих пропозицій	проблемно-пошуковий.	аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
3.1.	Проводити дослідження потенційних туристських послуг та існуючих пропозицій; проводити попиту споживачів	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань, письмова модульна контрольна робота.
4.1.	Здатність визначити конкурентні переваги та недоліки у роботі об'єкта туристичної галузі	Семінарські заняття. Репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький.	виконання індивідуальних завдань, підготовка та захист презентацій, письмова модульна контрольна робота.

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	4.1
РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	+	+	+	+	+	+	+
РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.		+	+	+	+	+	+
РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.			+	+	+	+	+
РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.			+	+	+	+	+
РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.						+	+
РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних	+	+	+				

рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.						
РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.			+	+		
РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTИНАЦІЯМИ на національному, регіональному та локальному рівнях.					+	+
РН13. Здійснювати аналіз проблем та визначати перспективи розвитку туризму за результатами власних наукових досліджень.		+	+			+

8. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Денна форма здобуття освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50

Рейтинг модуля обчислюється у такий спосіб.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та позааудиторна самостійна робота) здійснюється у національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи

№ п/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
1.	Відповідь на основні питання	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем. Демонстрація самостійного знаходження відповіді на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та додаткову літературу; вміння аналізувати, робити власні висновки; здатність встановлювати міждисциплінарні та міжпредметні зв'язки.
		4	Відповідь правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна. На проблемні запитання здобувач знаходить відповідь за допомогою викладача, спираючись переважно на лекційний матеріал без застосування додаткової літератури.
		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, неаргументована. Здобувач, формулюючи відповідь на питання, репродуктивно розкриває зміст лекційного матеріалу, допускає помилки у визначенні понять та категорій, не здатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання.
		2	Відповідь неправильна. Здобувач демонструє нездатність розкрити питання семінару, допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.

2.	Доповнення, відповіді на проблемні питання, виконання практичних завдань тощо.	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність матеріалу, систематичну підготовку до занять на основі опрацювання лекційного матеріалу та додаткової літератури.
		4	Висока активність, що свідчить про обізнаність матеріалу. Доповнення підтверджують систематичну підготовку здобувача, але виявляють його репродуктивні, а не власні судження тощо.
		3	Середня активність, що свідчить про недостатню обізнаність матеріалу. Здобувач дає відповіді на запитання поверхнево, допускає помилки у визначенні понять та категорій.
		2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом.
3.	Експрес-контроль (робота на занятті протягом 10-15 хв.: практичне завдання, тест, вибіркоче опитування ін.)	5	Повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		4	Недостатньо повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		3	Поверхнева з порушенням логіки, не аргументована.
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

У випадку, якщо здобувач не відвідав заняття, він не допускається до заліку, якщо не відпрацює пропущене заняття. Якщо здобувач не відвідав жодного семінарського заняття, йому виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувача

Позааудиторна самостійна робота здобувачів включає виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій та ін.). Самостійна робота оцінюється за п'ятибальною системою.

Робота виконана правильно, творчо і самостійно, демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які	«відмінно»
---	------------

висуваються до даного типу завдань.	
Робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, демонструє належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються до даного типу завдань.	«добре»
Робота виконана, але містить помилки, демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються до даного типу завдань.	«задовільно»
Робота виконана невірно, не відповідає вимогам.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та позааудиторну самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота (МКР) є складником семестрового рейтингу та виконується перед заліком. Кожне питання модульної контрольної роботи оцінюється в багатобальній системі.

Максимальна кількість балів за виконану модульну контрольну роботу становить **50 б.** Час виконання модульної контрольної роботи – **1 год. 20 хв.**

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Підсумкова форма контролю – **залік в усній формі.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
Тестові завдання (мах – 20 б.)	20	1 правильна відповідь – 1 бал.
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (мах – 10 б.)	10	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження;
	8 – 9	відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми;
	4 – 7	відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки у розкритті проблеми;

	3 – 1	відсутність вичерпаної відповіді на питання, наявність значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань здобувача;
	0	відповідь на запитання відсутня або абсолютно невірна.
Питання (завдання) творчого рівня (має – 20 б.)	20	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує поняттями та категоріями, аргументовано доводить власну точку зору;
	16 – 19	відповідь змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору;
	11 – 15	відповідь в цілому правильна, але неповна, містить незначні недоліки, рівень самостійності суджень недостатній;
	6 – 10	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній;
	1 – 5	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький;
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Разом	50 балів	

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не

Здобувачі, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Здобувачі, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо здобувач

під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко / не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни.	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають залік в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Microsoft Office Teams в реальному часі відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання заліку є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою). Під час приєднання здобувача вищої освіти до онлайн конференції він / вона для ідентифікації обов'язково має показати свій студентський квиток, залікову книжку або інший документ, що посвідчує особу.

Процес проведення заліку передбачає співбесіду викладача з кожним здобувачем за питаннями підсумкового контролю (додаються). Надання часу для підготовки до відповіді не передбачається.

Під час складання заліку має здійснюватися відеозапис відповідей здобувачів (з обов'язковим інформуванням про це здобувачів перед початком заліку) з подальшим збереженням цих записів. Здобувачі мають дотримуватися усіх вимог академічної доброчесності. У разі їх порушення викладач припиняє процедуру прийняття заліку у здобувача та виставляє 0 балів.

Заочна форма здобуття освіти

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового іспиту, диференційованого заліку або заліку), якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

На заліку оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу здійснюється так само, як на іспиті. Викладач ставить студентові не менше двох питань, які оцінюються кожне **окремо** в 4-бальній шкалі (“відмінно” – “5”, “добре” – “4”, “задовільно” – “3”, “незадовільно” – “2”). Потім виводиться загальна оцінка за відповідь на заліку як середнє арифметичне з оцінок за кожне питання з округленням до десятої частки. Ця оцінка помножується на коефіцієнт **20***.

Отримане значення становить **підсумковий рейтинговий бал**, якому відповідає **оцінка за шкалою ЄКТС** і **оцінка за національною шкалою** (“зараховано”, “не зараховано”) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

* Наприклад, до екзаменаційного білета входять 3 питання. На іспиті за перше питання студент отримав «5», за друге – «4», за третє – «4». Середнє арифметичне з округленням до десятої частки становить **4,3**, **4,3** помножуємо на коефіцієнт **20**: **4,3 x 20 = 86**. За таблицею, оцінка за шкалою ЄКТС – **B**, підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою – «добре».

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма здобуття освіти				Заочна форма здобуття освіти			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
<i>Модуль 1</i>									
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та практичні основи стратегічного менеджменту у туризмі.</i>									
1.	Тема 1. Загальні основи стратегічного управління туристичним підприємством.	18	2	2	14	20	2	-	18
2.	Тема 2. Типологія стратегій підприємств та етапи стратегічного менеджменту	18	2	2	14	20	2	2	16
3.	Тема 3. Стратегічний аналіз середовища туристичного підприємства.	18	2	2	14	16	-	-	16
4.	Тема 4. Стратегічний потенціал туристичного підприємства та визначення його конкурентоспроможності.	18	2	2	14	16	-	-	16
5.	Тема 5. Планування, управління, контроль та оцінка реалізації стратегії туристичного підприємства.	18	2	2	14	18	-	-	18
	Разом годин за модулем 1	90	10	10	70	90	4	2	84
	Усього годин	90	10	10	70	90	4	2	84

10. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Василенко, В.О.(2013). *Стратегічне управління: навч. посіб.* Київ: ЦУЛ.
2. Войтко, С. В. (2016). *Управління трудовими ресурсами : навчальний посібник.* Київ: ТОВ НВП «Інтерсервіс».
3. Гончар, Л. О. (2020). *Контролінг у готельно-ресторанному і туристичному бізнесі : практикум.* Київ: Ліра-К.
4. Гончар, Л. О. (2020). *Технологічне проектування : практикум.* Київ : Ліра-К.
5. Кіптенко, В. К. (2010). *Менеджмент туризму: підручник.* Київ: Знання.
6. Кудла, Н.Є. (2012). *Менеджмент туристичного підприємства: Підручник.* Київ: Знання.
7. Стеченко, Д.М. (2012). *Управління регіональним розвитком туризму : навч. посібник.* Київ : Знання, 2012.
8. Сумець, О.М. (2021). *Стратегічний менеджмент: підручник.* Харків: ХНУВС.

Додаткова література:

1. Білецька, І М. (2016). Антикризовий менеджмент в туризмі. *Ефективна економіка, 4.*
2. Виноградова, О. В. (2016). Проблеми розвитку мотивації персоналу туристичних підприємств. *Економічний вісник НТУУ "КПІ", 13* <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/80332>.
3. Гончар, Л. О. (2020). *Контролінг у готельно-ресторанному і туристичному бізнесі : практикум.* Київ: Ліра-К.
4. Гуць, В. С., Коваль, В.А., Русавська, В.А. (2021). *Технологічне устаткування готелів, готельних комплексів.* Київ : Ліра-К, 2021.
5. Забуранна, Л. В., Сіренко К. В. (2016). *Маркетингові комунікації туристичних підприємств: сучасна теорія і практика : монографія.* Київ : Ліра-К.
6. Кучай, О.В. (2022). Особливості управління процесами ризик-менеджменту на підприємствах туристичної галузі в умовах війни. *Війна та туризм: матеріали міжнар. наук.- практи. конф. (м. Київ, 11 листопада 2022 р.)* Київ: ТОВ «Геопринт», 253-256.
7. Король, О.Д., Крачило, М.П. (2008). *Менеджмент туризму: навчальний посібник.* Чернівці: Рута.
8. Мальська, М.П., Бордун, О.Ю. (2011). *Організація та планування діяльності туристичних підприємств: Теорія і практика: навч. посіб.* Київ: Центр учбової літератури.
9. Міщенко, А.П. (2013). *Стратегічне управління : навч. посібник.* Дніпропетровськ: Вид-во ДУЕП.
9. Михайличенко, Г. І. (2012). *Інноваційний розвиток туризму: монографія;* Київ: КНТЕУ.

10. Поклонський, Ф. Ю. (2013). *Теоретичні та практичні аспекти управління розвитком малого підприємства сфери туризму : монографія*; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Донецьк: ДонНУЕТ.
11. Осовська, Г.В., Іщук, О.Д., Жалінська, І.В. (2003). *Стратегічний менеджмент: теорія і практика: навчальний посібник*. Київ: "Кондор".
12. Семенов, В. Ф. Нечева, Н. В. (2017). Розвиток методичних основ забезпечення ефективності управління персоналом туристично-рекреаційних підприємств в умовах транснаціоналізації. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*, 14 URL:<http://ev.fmm.kpi.ua>
13. Снігир, А. В. (2015). Особливості стратегічного менеджменту туристичного підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*, 4, 66-69.
14. Kuchai, O. (2020). Management of the mental resources of the enterprise. *International Journal of Management*, 11 (6), 52-64.
15. Kuchai Oksana (2022). Ways to increase the efficiency of managing potential of the tourist enterprise. *Modern tourism: global challenges and civilizing values*. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts University of Technology, Katowice Monograph 52, 278-298
16. Kuchai Oksana (2022). Impact of Marketing Strategy on the Competitiveness of Tourism and Hotel Businesses. *Review of Economics and Finance* this link is disabled, 20(1), 399–405.

11. Інформаційні ресурси

1. UNWTO. World Tourism Barometer. Committed to Tourism, Travel and the Millennium Development Goals. URL: [http:// www.world-tourism.org](http://www.world-tourism.org)
2. Marketing Media Review. URL: <https://mmr.ua/>
3. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
4. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
5. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.